



05.06.2023

טז' בסיוון התשפ"ג

לכבוד:

יו"ר ועדת חוץ ובטחון, חה"כ יולי אדלשטיין
שלום רב,

בקשה לקיום דיון בוועדת חו"ב – הריסת בתי מחבלים

הריסת בתי מחבלים היא כלי הרתעתי מהחשובים ביותר שבידי מדינת ישראל. היסוד החוקי של כלי זה מוסדר בתקנה 119 לתקנות ההגנה (שעת חירום). לאורך השנים נאספו ראיות רבות בדבר האפקטיביות של הריסת בתי המחבלים, הן מדיווחים עיתונאיים שסקרו את דעת הקהל הפלסטינית בעניין זה והן במחקרים אקדמיים שניתחו את הראיות האמפיריות.¹ אלה גם אלה מצביעים על המסקנה החד משמעית- הריסת בתי מחבלים מרתיעה מחבלים פוטנציאליים ולעיתים גם מסייעת בהסגרתם מראש על ידי קרוביהם.

עם זאת, כלי זה אינו מופעל כנדרש ואינו מגשים את הפוטנציאל ההרתעתי שלו ובשל כך נדרש דיון זה:

1. חילוט והריסה מחודשת – בעוד שבימי האינתיפאדה השנייה מרבית הבתים נהרסו מהיסוד, היום צומצם היקף ההריסה - בין בשל דרישה מצומצמת מלכתחילה מטעם מערכת הביטחון או בשל הוראת בית המשפט להגביל את היקף ההריסה. כך, במקרים רבים מסתכמת ההריסה בחדר או בקומה, ופעמים רבות ההריסה אף הופכת לאיטום או להריסה פנימית בלבד. במצבים אלו בפרט, יש לוודא שבית המחבל שנהרס פנימית או חלקית יחולט וישוב וייהרס ככל שיבנה מחדש, נוכח העובדה שהרשות הפלסטינית מממנת בנייה מחודשת ומאיינת את האפקט ההרתעתי שבהריסה.²

2. הרחבת תחולת התקנה בפועל – לאורך השנים הופעלה התקנה רק במקרים של רצח. ממשלה זו הייתה הראשונה להרחיב את תחולת הריסת הבתים גם למחבלים שפצעו, ולא רק לאלה שהצליחו לרצוח, זאת אחרי מסע הירי בו נפצעו אנושות הקצין נדב וינברג. בעקבות זאת, התקבלה הנחייה לגבש מדיניות ממשלתית ליישום הריסת בתים גם בפיגועים שלא הסתיימו ברצח אך מדיניות זו טרם גובשה. בנוסף, חיוני להרחיב את השימוש בהריסת בתים גם לאלה שסייעו למחבלים בביצוע הרצח או כאלו שהשתתפו בהתארגנויות למעשי טרור חמורים, גם אם לא יצאו אל הפועל.

בשל חשיבות הנושא ודחיפותו, אני מבקש לקיים דיון מהיר בוועדת החוץ והבטחון בעניין זה.

בברכה, חה"כ החתומים מטה

¹ Efraim Benmelech & Claude Berrebi & Esteban F. Klor, 2015. "Counter-Suicide-Terrorism: Evidence from House Demolitions," The Journal of Politics, vol 77(1), pages 27-43

² מרכז המידע למודיעין ולטרור ע"ש מאיר עמית, הרשות הפלסטינית נוקטת מדיניות שיטתית של בנייה מחדש של בתי מחבלים שנהרסו על ידי ישראל: המקרה של אסלאם אבו חמיד, <https://shorturl.at/rtEF2>



שמות חה"כ החתומים :

1. עמית הלוי
2. חנוך מילביצקי
3. בועז ביסמוט
4. ניסים ואטורי
5. משה פסל
6. אביחי בוארון
7. צבי סוכות
8. אלמוג כהן
צביקה פוגל
9. שמחה רוטמן
10. משה סלומון
11. אריאל קלנר
12. אוהד טל